

DRUŠTVO SOS TELEFON
ZA ŽENSKE IN OTROKE - ŽRTVE NASILJA

LETNO
POROČILO
2023

3	OSEBNA IZKAZNICA Področje delovanja Poslanstvo Kratkoročni cilji (obdobje 2024–2026) Strokovna izhodišča in kriteriji
5	NAJVIDNEJŠI DOSEŽKI 2023
6	PROGRAMI, STORITVE IN AKTIVNOSTI Izvajalke programov, storitev in aktivnosti Članstvo
8	ZATOČIŠČE ZA ŽENSKÉ IN OTROKE – ŽRTVE NASILJA Vsebinsko poročilo Finančno poročilo
11	ZATOČIŠČE ZA ŽENSKÉ IN OTROKE – ŽRTVE NASILJA II Vsebinsko poročilo Finančno poročilo
13	PSIHOSOCIALNA IN PSIHOLOŠKA POMOČ ŽENSKAM IN OTROKOM – ŽRTVAM NASILJA V DRUŽINI IN ŽRTVAM SPOLNIH ZLORAB Vsebinsko poročilo Finančno poročilo
15	SOS TELEFON ZA ŽENSKÉ IN OTROKE – ŽRTVE NASILJA Vsebinsko poročilo Finančno poročilo
17	SVETOVALNA PISARNA ZA PRISELJENKE - ŽRTVE NASILJA Vsebinsko poročilo Finančno poročilo
21	V LETU 2023 SMO INFORMIRALE, OZAVEŠČALE, USPOSABLJALE IN IZOBRAŽEVALE Informirale, izobraževale in ozaveščale smo preko spletne strani in družbenih omrežij Interno obveščale Sodelovale z mediji Kampanje ozaveščanja o nasilju nad ženskami Izobraževale in ozaveščale smo strokovno in splošno javnost S svojimi prispevki smo aktivno sodelovale in sooblikovale številna izobraževanja in usposabljanja za strokovno javnost Sodelovale smo pri oblikovanju politik Poslanstvo in vrednote smo s promocijskimi materiali promovirale na Festivalu nevladnih organizacij Lupa in ostalih dogodkih
31	TUDI SAME SMO SE IZOBRAŽEVALE IN USPOSABLJALE Prostovoljke Zaposlene
34	PROGRAM DELA ZA LETI 2024 IN 2025

PODROČJE DELOVANJA

Društvo SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja je nevladna, neprofitna in humanitarna organizacija, ki deluje od leta 1989 v javnem interesu na področju socialnega varstva in enakih možnosti žensk in moških.

POSLANSTVO

Poslanstvo društva je nuditi osebam, predvsem ženskam in otrokom, ki doživljajo nasilje, zaščito in podporo ter izobraževati in ozaveščati javnosti o ničelni toleranci do nasilja.

Poslanstvo uresničujemo z informiranjem, s psihosocialno podporo in zaščito žensk in otrok – žrtev nasilja, z usposabljanji in izobraževanji za strokovno in širšo javnost, z inovativnimi kampanjami, z vzpostavljanjem partnerstev, ki vplivajo na zakonodajni okvir, ter postavljanjem vprašanja nasilja na podlagi spola na agendo kot resnično, relevantno, nujno in pomembno za vse.

Ker se naše delo nikoli ne konča.

KRATKOROČNI CILJI (OBDOBJE 2024–2026)

1. Vzpostaviti urejeno in stimulatивно delovno okolje, ki motivira in je podporno ter omogoča zaposlenim možnost strokovnega in osebnega razvoja, s čimer bomo preprečile izgorelost in odhode sodelavk.
2. Nadgraditi že obstoječe storitve za ženske in otroke, žrtve nasilja, z novimi vsebinami in storitvami z namenom izboljšanja razpoložljivosti in pestrosti ter zagotavljanja dostopnosti in dosegljivosti storitev in programov.
3. Okrepiti ozaveščanje in informiranje strokovne in širše javnosti ter odločevalce o ničelni toleranci do nasilja nad ženskami in otroki ter povečati občutljivost za problematiko nasilja v družini.

STROKOVNA IZHODIŠČA IN KRITERIJI

Društvo SOS telefon vse programe izvaja v skladu s strokovnimi izhodišči in kriteriji:

• **nasilje nad ženskami je družbeni problem:** čeprav do njega večinoma prihaja v družini oz. zasebnih odnosih, ni zasebni, temveč družbeni problem, ki korenini v neenaki porazdelitvi družbene in zasebne moči med spoloma. V več kot 90 odstotkih so žrtve nasilja ženske in otroci, zato *je naša pomoč namenjena primarno ženskam in otrokom – žrtvam nasilja*.

• **žrtev nasilja potrebuje podporo:** najprej pri odločitvi za iskanje pomoči in potem pri izbiri določene oblike pomoči. To podporo ji nudimo z ozaveščanjem v okviru preventivnega delovanja ter z možnostjo izbire med različnimi oblikami organizirane pomoči.

NAŠO POMOČ JE POISKALO PREKO 3.100 UPORABNIC IN UPORABNIKOV.

NA SOS TELEFON SMO PREJELE SKORAJ 2.000 KLICEV.

81 PROSTOVOLJK JE OPRAVILO PREKO 3.900 PROSTOVOLJSKIH UR.

**PRENOVILE SMO DVE KOPALNICI V ZATOČIŠČU ZA ŽENSKÉ IN OTROKE –
ŽRTVE NASILJA.**

**ZAPOSLE SMO STROKOVNJAKINJO ZA KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTMI,
KAR SE JE ODRAZILLO V:**

- **OKREPLJENEM SODELOVANJU S SPONZORJI IN DONATORJI - PRIDOBILE SMO ZA VEČ KOT 15.000,00 EUR DONACIJ V MATERIALU IN FINANČNIH SREDSTVIH,**
- **VEČJI VIDNOSTI IN PREPOZNAVOSTI DRUŠTVA ZARADI OKREPLJENEGA DELOVANJA NA DRUŽBENIH OMREŽJIH - 970 OBJAV Z DOSEGOM 83.000 OSEB,**
- **BOLJŠI INFORMIRANOSTI ZAPOSLENIH, PROSTOVOLJK IN ČLANIC O AKTIVNOSTIH TER NOVOSTIH PO PROGRAMIH – TEDENSKE IN MESEČNE NOVIČNICE.**

IZDALE SMO KNJIGO »V NJENI KOŽI« - 23 ZGODB ŽENSK, ŽRTEV NASILJA, SMO UPORABILE ZA IDENTIFIKACIJO KLJUČNIH POMANJKLJIVOSTI IN PREDNOSTI SISTEMSKE RAVNI ZAŠČITE IN POMOČI ŽRTVAM NASILJA V SLOVENIJI IN HKRATI USTVARILE MOČNO SREDSTVO ZA SENZIBILIZACIJO IN OZAVEŠČANJE VSEH KLJUČNIH DELEŽNIKOV.

K UGLEDU IN PREPOZNAVOSTI DRUŠTVA JE PRISPEVAL TUDI OBISK PREDSEDNICE REPUBLIKE SLOVENIJE DR. NATAŠE PIRC MUSAR NA DAN 31. 12. 2024 IN NOMINACIJA PREDSEDNICE DRUŠTVA MAJE PLAZ ZA SLOVENKO LETA TER IME LETA 2023 NA VALU 202.

OSNOVNI PROGRAMI DRUŠTVA SOS TELEFON:

- 1 ZATOČIŠČE ZA ŽENSKÉ IN OTROKE – ŽRTVE NASILJA
- 2 ZATOČIŠČE ZA ŽENSKÉ IN OTROKE – ŽRTVE NASILJA II
- 3 PSIHO SOCIALNA IN PSIHOLOŠKA POMOČ ŽENSKAM IN OTROKOM – ŽRTVAM NASILJA V DRUŽINI IN ŽRTVAM SPOLNIH ZLOKOB
- 4 SOS TELEFON ZA ŽENSKÉ IN OTROKE – ŽRTVE NASILJA
- 5 SVETOVALNA PISARNA ZA PRISELJENKE - ŽRTVE NASILJA

Sestavni del vseh programov je ozaveščanje in informiranje strokovne in splošne javnosti ter sooblikovanje politik.

IZVAJALKE PROGRAMOV, STORITEV IN AKTIVNOSTI

Izvajalke programov in storitev Društva SOS telefon smo zaposlene in prostovoljke, ki smo strokovno usposobljene in imamo specialna znanja za delo z ženskami in otroki – žrtvami nasilja.

Na dan 31. 12. 2023 je bilo v Društvu SOS telefon 22 zaposlenih.

Supervizijo so izvajale 3 supervizorke, in sicer ena za zaposlene in dve za prostovoljke.

V letu 2023 je pri izvedbi programov sodelovalo **81 prostovoljk_cev**: 80 prostovoljk in 1 prostovoljec.

Program / aktivnost	Število prostovoljk_cev	Število opravljenih ur
SOS telefon	63*	3483
Zatočišče I	4	105
Zatočišče II	5	171
Svetovalnica za priseljenke	4	159
Upravni odbor	2	12
Nadzorni odbor	3	12
Skupaj neponovljivih prostovoljk_cev	81	3942

**50 v Ljubljani, 13 v Celju*

ČLANSTVO

Na dan 31. 12. 2023 je bilo v Društvu SOS telefon **49 članic**.

”

Povedala bi še, da je bil v mojem primeru najpomembnejši trenutek, ko sem sprejela odločitev, da ne bom več živila v nasilju. Potem se je vse poklopilo in je šlo tako, kot bi se zložile vse kocke. Vse se je zgodilo točno tako, kot je bilo prav. Zadihala sem. Kot da se dušiš, nato pa prideš na svež zrak, vdihneš in rečeš: »Ahhhh, to je to. Življenje je lepo.

Regina

iz knjige V njeni koži

”

1

ZATOČIŠČE ZA ŽENSKÉ IN OTROKE – ŽRTVE NASILJA

»Iz kriznega centra sem se preselila v varno hišo Društva SOS telefon. Tam sem dobila tudi svetovalko, ki je z mano opravljala svetovalne pogovore, me krepila in informirala. V vseh zadevah sem se vedno odločala sama, nobenega pritiska ni bilo, kaj moram storiti, samo usmerjala me je in informirala. Povedala mi je, kaj mi pripada in kaj lahko naredim. Nihče me ni obsojal, vedno so mi stali ob strani ob mojih odločitvah.«

Lučka iz knjige V njeni koži

VSEBINSKO POROČILO

DELOVALE SMO

Program Zatočišče poteka 24 ur na dan, vse dni v letu, in zagotavlja bivanje, varno namestitev z varnostnimi ukrepi in celostno psihosocialno podporo za uporabnice in uporabnike, žrtve nasilja.

V programu smo zagotovile varno bivanje uporabnic in uporabnikov, spodbudile spremembe na osebnostni ravni, izvajale aktivnosti za opolnomočenje uporabnic in njihovih otrok in njihovo aktivno sodelovanje v programu, prispevale smo k boljši informiranosti o pravicah, možnih oblikah pomoči, izboljšanju njihovih življenjskih situacij, ohranjanju in širjenju njihove socialne mreže, ustvarjanju pozitivnih izkušenj z življenjem v skupnosti, prispevale smo k prepoznavnosti programa, večji ozaveščenosti splošne javnosti in vplivale na prakse dela in zakonodajo.

Opravile smo 21 uvodnih razgovorov s potencialnimi kandidatkami. Izvedle smo 15 sprejemov uporabnic in 12 otrok in pri tem realizirale preko 1.030 storitev individualne psihosocialne podpore (svetovanje, priprava individualnega načrta, pomoč pri organizaciji življenja v novem okolju in urejanju postopkov, dnevni pogovori z namenom spremljanja situacije uporabnic in uporabnikov, sprotno učenje veščin za življenje na področju gospodinjstva, porabe denarja, osebne nege, zdravlja ipd.).

Izvedle smo 28 osebnih spremstev z zagovorništvom na različne institucije (prijave nasilja, multidisciplinarni timi na CSD, sodišča, odvetniki, zdravniki ipd.). Opravile smo 282 storitev individualne psihosocialne podpore za otroke, bodisi v obliki svetovanja, bodisi kot učno pomoč ali individualno varstvo z igro ali ostalimi aktivnostmi. Tedensko smo izvajale srečanja skupnosti, kjer smo se dogovarjale o organizaciji skupnega življenja v hiši, skupnih aktivnostih in urejanju hiše, reševale konflikte med uporabnicami ter izvajale tudi različne psihosocialne delavnice za otroke kot tudi za ženske (čustva, samopodoba, dinamika nasilja ipd.). Organizirale smo tudi veliko prostočasnih aktivnosti zunaj hiše. Skupno smo izvedle 190 delavnic oz. skupinskih oblik dela z uporabnicami in uporabniki.

VKLJUČILE SMO

V obdobju od januarja do decembra 2023 je v programu bivalo 20 žensk in 18 otrok, skupaj 38 uporabnic in uporabnikov. Povprečno je v Zatočišču bivalo 14 uporabnic in uporabnikov na mesec. Program je v letu 2023 z vsemi enotami (hiša in dve dislocirani stanovanji) dosegel 77 % zasedenost kapacitet, kar je 6,5 % več kot leto prej. Realizirale smo 377 nočitev uporabnic in uporabnikov na mesec. Povprečno smo imele 30 ur aktivnosti na mesec za uporabnice ter 20 ur aktivnosti na mesec za otroke.

V program se je vključilo tudi 55 bivših in potencialnih uporabnic, za katere smo opravile preko 190 storitev oziroma aktivnosti v obliki svetovalnih pogovorov, pomoči pri izpolnjevanju vlog in informiranju o njihovih pravicah. Že nekaj let zapored opažamo porast obsega dela z bivšimi in potencialnimi uporabnicami, kar kaže

na to, da žrtve nasilja pogosto potrebujejo psihosocialno pomoč tudi po odhodu iz Zatočišča ali pred odločitvijo za vstop v program.

V izvajanje programa se je vključilo tudi 7 prostovoljk, ki so opravile 105 prostovoljskih ur in s tem v pomembni meri obogatile naš program. Proti koncu leta smo v program vključile tudi dve študentki Pedagoške akademije, ki se na magistrskem študiju usposabljata za uporabo umetnosti v terapevtske namene. Informacije o možnostih vključitve v program so uporabnice prejele preko Kriznega centra (66,7 % uporabnic), 24-urne svetovalne linije SOS telefon (28,6 % uporabnic) ter preko posredovanja CSD (4,7 %).

IZPOSTAVLJAMO

- *Uspešnost naših uporabnic pri reševanju stanovanjskega vprašanja.*
- *Uspešnost zahtevka za odškodnino po Zakonu o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj v primeru naše uporabnice.*
- *Pogum bivših uporabnic, ki so s svojimi življenjskimi zgodbami sodelovale v procesu ustvarjanja knjige »V njeni koži«.*
- *Znanje, voljo in prilagodljivost, s katerimi uspešno premagujemo vse jezikovne ter druge ovire, ki se pojavljajo ob sprejemu tujk, ki govorijo le materni jezik.*
- *Dodatne prostočasne aktivnosti in izleti (izlet na Bled in Krvavec, tradicionalni DM tek za ženske ipd.).*
- *Podaljšanje pogodbe za brezplačni najem stanovanja v Domžalah s strani zasebnega donatorja.*
- *Prenova dveh kopalnic v Zatočišču.*
- *Prenova stanovanja ob podpori občine Domžale.*

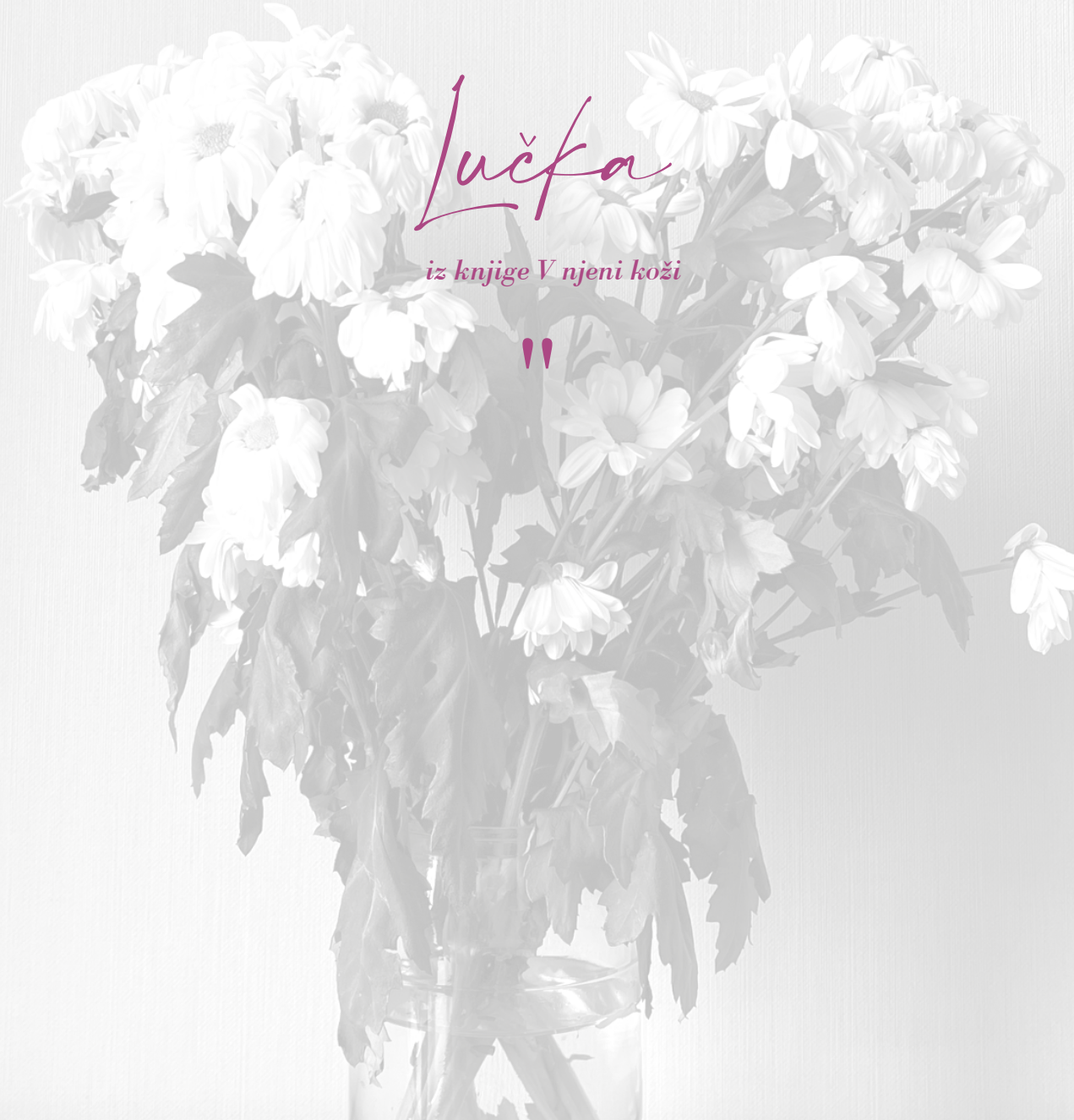
FINANČNO POROČILO

PRIHODKI PO SOFINANCERJIH	ZNESEK v EUR
MDDSZEM	150.000,00
MOL	35.000,00
FIHO	9.979,20
Prispevki uporabnic za bivanje	15.257,04
Drugi prihodki: refundacije ZZZS	1.759,04
Donacije	200,00
Ovrednoteno prostovoljsko delo	1.050,00
SKUPAJ	213.245,28
ODHODKI PO VRSTI STROŠKOV	ZNESEK v EUR
Stroški dela	172.796,08
Stroški materiala in storitev	39.399,20
Ovrednoteno prostovoljsko delo	1.050,00
SKUPAJ	213.245,28

Vsaki ženski bi svetovala umik iz nasilnega okolja v Krizni center. Je pa res, da si lahko tam kratek čas, ampak ti pomagajo najti namestitev. Nobena ženska si ne zasluži niti malo trpljenja, ker gre samo navzdol. Če pa se umakne, pa gre vse samo navzgor.

In če želijo iti naprej, naj se čim prej umaknejo iz nasilnega okolja. Ker imajo lahko ob tem tisočkratno podporo in tisočkrat lepše življenje, kot ga imajo v nasilnem okolju. Jaz razumem, da je to težko razumeti, še posebej, ko so vpletena čustva. Razumem, da je oditi težko. Vendar danes vem, da če bi se ponovila takšna situacija, bi šla jaz s petjem od doma. Res. Prisezem.

Lučka

iz knjige V njeni koži

2

ZATOČIŠČE ZA ŽENSKO IN OTROKE – ŽRTVE NASILJA II

»Če bi vse to poznala prej, ne bi tako oklevala. Ni ga lepšega, ko greš zvečer spat in se zjutraj zbudiš v miru. Ni več groženj.«

Manca iz knjige V njeni koži

VSEBINSKO POROČILO

DELOVALE SMO

Program Zatočišče II poteka 24 ur na dan, vse dni v letu, in zagotavlja bivanje, varno namestitev z varnostnimi ukrepi in celostno psihosocialno podporo za uporabnice in uporabnike, žrtve nasilja.

V programu smo zagotovile varno bivanje uporabnic in uporabnikov, spodbudile spremembe na osebnostni ravni, izvajale aktivnosti za opolnomočenje uporabnic in uporabnikov in njihovo aktivno sodelovanje v programu, prispevale smo k boljši informiranosti o pravicah, možnih oblikah pomoči, izboljšanju njihovih življenjskih situacij, ohranjanju in širjenju njihove socialne mreže, ustvarjanju pozitivnih izkušenj z življenjem v skupnosti, prispevale smo k prepoznavnosti programa, večji ozaveščenosti splošne javnosti in vplivale na prakse dela in zakonodajo.

V ta namen smo izvedle 1939 storitev za uporabnice in njihove otroke, in sicer 720 storitev psihosocialne podpore nastanjenim uporabnicam, 616 svetovanj, 190 storitev psihosocialne podpore otrokom, 147 storitev zagovornišтва, spremstva ter sodelovanja na MDT, 108 skupinskih aktivnosti z uporabnicami, 156 skupinskih aktivnosti z uporabnicami in njihovimi otroki, 2 krizni intervenciji izven delovnega časa. Izvajale smo tudi ostale aktivnosti, ki so bile namenjene ozaveščanju in promociji ničelne tolerance do nasilja ter promociji programa. Sodelovale smo z vladnimi in nevladnimi organizacijami, pri pripravi strokovnih gradiv, na okroglih mizah, seminarjih, konferencah, pri mentorstvu študentk in prostovoljk ...

V program se je vključilo 5 prostovoljk, skupno so opravile 171 prostovoljskih ur.

VKLJUČILE SMO

V obdobju od januarja do decembra 2023 je v Zatočišču II bivalo 15 žensk in 12 otrok, skupaj 27 uporabnic in uporabnikov. Povprečno je v Zatočišču II bivalo 13,42 uporabnic in njihovih otrok, povprečno število nočitev na mesec je bilo 374,58. Povprečno število aktivne vključenosti ene uporabnice_ka je bilo 27,04 ur na mesec. V program se je vključilo tudi 67 bivših uporabnic.

IZPOSTAVLJAMO

- *Sodelovanje s številnimi donatorji z namenom zagotavljanja materialne pomoči uporabnicam_kom ter obnova ene izmed sob s pomočjo le-teh.*
- *Skrb za dobro počutje in kakovostno preživeti prosti čas uporabnic_kov (organizacija praznovanj rojstnih dni, pustno rajanje, novoletno obdarovanja otrok in uporabnic, organizirana vadba za otroke in uporabnice, ajurvedske delavnice, organizacija počitniških aktivnosti ...)*
- *Številne izlete in kulturno udejstvovanje organizirane za uporabnice in uporabnike (obisk Živalskega vrta Ljubljana, Arboretuma Volčji Potok, Muzeja iluzij, Atlantisa ipd.)*
- *Uspešno delo z nekdanjimi uporabnicami.*
- *Aktivno vključevanje prostovoljk v različne aktivnosti Zatočišča.*

FINANČNO POROČILO

PRIHODKI PO SOFINANCERJIH	ZNESEK v EUR
MDDSZ	133.800,00
MOL	80.000,00
FIHO	9.110,56
Prispevki uporabnic za bivanje	13.538,12
Drugi prihodki: refundacije ZZSZ	1.610,80
Donacije	4.983,59
Ovrednoteno prostovoljsko delo	1.710,00
SKUPAJ	244.753,07

ODHODKI PO VRSTI STROŠKOV	ZNESEK v EUR
Stroški dela	173.687,11
Stroški materiala in storitev	69.355,96
Ovrednoteno prostovoljsko delo	1.710,00
SKUPAJ	244.753,07

3

PSIHOSOCIALNA IN PSIHOLOŠKA POMOČ ŽENSKAM IN OTROKOM – ŽRTVAM NASILJA V DRUŽINI IN ŽRTVAM SPOLNIH ZLORAB

»Vsem ženskam, ki doživljajo nasilje, iz srca svetujem, naj ne čakajo predolgo, naj zberejo ves pogum in čim prej prijavijo nasilje ter naj se ne vračajo v nasilno okolje. Povzročitelj nasilja se ne bo spremenil, spremenite se lahko le ve.«

Ela iz knjige V njeni koži

VSEBINSKO POROČILO

DELOVALE SMO

Program Psihosocialna in psihološka pomoč je uporabnicam in uporabnikom dostopen vsak delavnik med 9. in 15. uro. Zaradi narave dela in hkrati prilagajanja potrebam uporabnic, aktivnosti potekajo po predhodnem dogovoru tudi izven predvidenega delavnika. Zaradi zagotavljanja večje dosegljivosti in dostopnosti, so storitve uporabnicam na voljo tudi on-line, preko e-pošte, telefona ali video klica. Uporabnice so se lahko vključile v dve podporni skupini za žrtve nasilja – prva (6 uporabnic) se je sestajala po dve uri na 14 dni v živo ali on-line, druga (3 uporabnice) se je srečavala on-line po eno uro na teden. Pravno pomoč smo zagotavljale po potrebi.

VKLJUČILE SMO

V letu 2023 se je v program vključilo 139 uporabnic in uporabnikov, od tega 137 žensk in 2 moška. Povprečno mesečno število uporabnic in uporabnikov v programu je bilo 52. 5 izvajalk je skupno opravilo 1317 ur oziroma 1392 posamičnih izvajanj individualnega svetovanja in terapevtskega dela. 50 uporabnic je pomoč potrebovala enkrat na teden, 35 uporabnic je bilo vključenih v program samo enkrat, ostale uporabnice pa bodisi enkrat/večkrat mesečno ali nekajkrat v letu. V program se je vključilo 20 otrok do 18 leta starosti, od tega 11 otrok starih do 15 let, najstarejša uporabnica je bila stara 70 let. Največ uporabnic je bilo iz osrednje Slovenije.

IZPOSTAVLJAMO

Leta 2018, ko smo program prijavili na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, smo načrtovale 70 uporabnic letno. V letu 2023 smo prvotni kazalnik presegle za kar 69 uporabnic_kov oziroma za 99 % večjo vključenost od prvotno načrtovane. V tem času smo okrepile svetovalnici v Celju in Kopru, kjer so redno, kontinuirano vključene uporabnice, pridobile smo dodatna sredstva MDDSZ v višini 0,33 strokovne delavke. Zaradi naraščajočih potreb po vključevanju otrok, in mladih načrtujemo program, ki bi odgovoril na nove, naraščajoče potrebe te skupine uporabnic_kov.

Ženskam, žrtvam nasilja, zagotavljamo celostno psihosocialno podporo, informacije ter nova znanja in veščine, ki jim učinkovito pomagajo pri soočanju s težko situacijo, ki je posledica nasilja v družini ali intimnopartnerskem odnosu ali spolnih zlorab. V okviru programa uporabnice predelujejo preživele travme kot posledice nasilja kot tudi travme iz zgodnejših otroških let. Hkrati preko ozaveščanja nezavednih delov pridobivajo vpogled v lastno delovanje, kar jih omogoča prekiniti ponavljanja ter se z življenjem soočiti na nove, drugačne načine. Program izvajajo visoko usposobljene strokovne delavke in psihoterapevke različnih pristopov in modalitet, ki se pri svojem delu nenehno izpopolnjujejo v Sloveniji in tujini. Izpostavljamo posedovanje specializiranih znanj pri psihoterapevtskih in psihosocialnih modalitetah, ki vključujejo

poznavanje vpliva dinamike nasilnega odnosa in dolgotrajnih posledic spolne zlorabe na vzpostavitev delovnega in zaupnega odnosa. Razumevanje njihove realnosti doživljanja sebe v nasilnem odnosu pa je pomembno za ustvarjanje pogojev za učinkovito samopresojo lastnih izbir uporabnic in uporabnikov. Psihosocialna podpora ter opolnomočenje žrtve omogoča uporabnicam možnosti za bolj zdrav način življenja, višjo raven kvalitete življenja, ter večjo socialno vključenost.

FINANČNO POROČILO

PRIHODKI PO SOFINANCERJIH	ZNESEK v EUR
MDDSZEM	62.260,00
MOL	15.000,00
MOK	900,00
FIHO	580,61
Donacije	8.458,66
Lastna sredstva	2.000,00
Welgebetstag der Frauen	10.805,83
SKUPAJ	100.005,10

ODHODKI PO VRSTI STROŠKOV	ZNESEK v EUR
Stroški dela	74.728,79
Stroški materiala in storitev	25.276,31
Ovrednoteno prostovoljsko delo	/
SKUPAJ	100.005,10

4

SOS TELEFON ZA ŽENSKÉ IN OTROKE – ŽRTVE NASILJA

»Najprej mi je pomagala prijateljica. Opozarjala me je, da je to, kar doživljam, psihično maltretiranje. Povezala me je s svetovalkami v Društvu SOS telefon. Tja hodim že dve leti. Tam je prostor, kjer lahko vse povem, kjer se lahko tudi zjočem. Začela sem razumeti, kaj se mi je v zakonu dogajalo in zakaj sem reagirala tako, kot sem. Če ne bi imela te podpore, bi se do konca sesula.«

Ajda iz knjige V njeni koži

VSEBINSKO POROČILO

DELOVALE SMO

24 ur na dan, vse dni v letu.

Program SOS telefon je namenjen preprečevanju nasilja, predvsem nasilja nad ženskami in nasilja nad otroki. Specializiran je za nudenje psihosocialne pomoči žrtvam nasilja v družini in drugih medosebnih odnosih.

Program deluje na nacionalni ravni, svetovalne aktivnosti so brezplačne in dostopne na SOS telefonu - 080 11 55 (dosegljivost 24/7), na telefonu pisarne: 01 544 35 13 za kratko informativno svetovanje; na elektronskih naslovih drustvo-sos@drustvo-sos.si in sostelefon@drustvo-sos.si ter na spletni platformi chat, do katere se dostopa na spletni strani Društva SOS telefon: <https://drustvo-sos.si/>.

ZAGOTOVILE SMO

1. SVETOVALNE AKTIVNOSTI V PROGRAMU SOS TELEFON:

V programu je bilo skupaj opravljenih 2850 svetovalnih storitev, od tega:

- klici na SOS telefon: 1953, oziroma 5,3 klicev na dan, klic je v povprečju trajal 30 min,
- kratki informativno-svetovalni klici v pisarno: 309,
- pisno svetovanje po elektronski in klasični pošti: 162,
- nadaljnja obravnava posameznih primerov: 398,
- pisno svetovanje na spletni platformi chat: 28.

2. USPOSABLJANJA IZVAJALK PROGRAMA SOS TELEFON

Prostovoljke se udeležujejo različnih usposabljanj s področja našega delovanja:

- intervizijska srečanja za prostovoljke: 24 (48 ur),
- supervizijske delavnice za prostovoljke: 7 (14 ur),
- dodatna usposabljanja: 7 (14 ur),
- osnovna usposabljanja za svetovanje na SOS telefonu: 1 (33 ur).

Zaposlene so svoje znanje in veščine bogatile na:

- supervizijah: 10 (15 ur),
- internih izobraževanjih: 20
- zunanjih izobraževanjih za strokovne delavke in delavce: 30.

3. AKTIVNOST PROSTOVOLJK V PROGRAMU SOS TELEFON:

Število aktivnih prostovoljk: 63, od tega:

- Ljubljana: 50;
- Celje: 13.

Število opravljenih prostovoljskih ur: 3483, od tega:

- Ljubljana: 2678;
- Celje: 805.

IZPOSTAVLJAMO

Društvo SOS telefon uspešno sodeluje s policistko ter pravnico, ki na SOS telefonu 080 11 55 mesečno nudita telefonsko svetovanje o policijskih in pravnih postopkih v primerih nasilja v družini in v drugih medosebnih odnosih.

Osebe, ki so se na nas obrnile po pomoč, so večinoma potrebovale pomoč zase - kot žrtve nasilja, na nas pa se v vedno večji meri obračajo tudi osebe, ki želijo pomagati žrtvam nasilja. Večinoma so iskale pomoč zaradi doživljanja ali zaznave nasilja v družini, v partnerskih in sorodstvenih odnosih, v manjši meri so poiskale pomoč zaradi izkušnje z nasiljem na delovnem mestu, najmanj pa zaradi izkušnje z vrstniškim nasiljem. Pomoč so iskale zaradi doživljanja vseh oblik nasilja: psihičnega, fizičnega, ekonomskega in spolnega.

Povečuje se število oseb, ki potrebujejo svetovanje zaradi psihične oz. čustvene stiske (osamljenost, socialna izolacija, samomorilnost, ...), težav v duševnem zdravju, različnih zasvojenosti, zaradi različnih težav v osebnih odnosih ter zaradi finančne in materialne stiske. Osebe, ki ne kličejo zaradi nasilja, preusmerimo na ustrezne oblike pomoči.

FINANČNO POROČILO

PRIHODKI PO SOFINANCERJIH	ZNESEK v EUR
MDDSZEM	177.650,00
MOL	10.808,81
FIHO	13.095,43
MOC	1.803,66
ZRSZ	17.760,37
Donacije	10.887,75
Lastna sredstva	533,60
Ovrednoteno prostovoljsko delo	25.000,00
SKUPAJ	257.539,62
Ovrednoteno prostovoljsko delo (v višini 10% vrednosti programa)	25.000,00
SKUPAJ	250.671,25

ODHODKI PO VRSTI STROŠKOV	ZNESEK v EUR
Stroški dela	206.891,30
Stroški materiala in storitev	25.648,32
Ovrednoteno prostovoljsko delo	25.000,00
SKUPAJ	257.539,62

»Že od začetka najine zveze je kazal znake nasilja. Ampak sem si mislila, da vse to počne v imenu ljubezni. Meni je to veliko pomenilo. Ogromno časa si je vzel zame in mi prisluhnil. V bistvu pa si je samo nabiral informacije, za katere se je pozneje izkazalo, da jih je uporabil proti meni.«

Senka iz knjige V njeni koži

VSEBINSKO POROČILO

DELOVALE SMO

Svetovalna pisarna za priseljenke - žrtve nasilja je bila v obdobju od januarja do decembra 2023 dosegljiva vsak delavnik med 9. in 15. uro (6 ur), en dan v tednu pa popoldne med 14. in 20. uro (6 ur). Strokovne delavke smo bile dosegljive preko telefona, elektronske pošte in osebno v svetovalni pisarni v Ljubljani in Celju.

VKLJUČILE SMO

Svetovalna pisarna za priseljenke – žrtve nasilja je namenjena ženskam in otrokom – žrtvam nasilja, predvsem priseljenkam iz tretjih držav, ki v RS prebivajo na podlagi začasnega ali stalnega dovoljenja, enotnega delovnega dovoljenja, študentkam tujkam, begunkam, prosilkam za azil in ostalim prikrajšanim skupinam, ki jih nasilje na podlagi spola še posebej ogroža ter strokovnim delavkam_cem, ki se pri svojem delu srečujejo z njimi. V program se je vključilo 254 uporabnic_kov.

ZAGOTOVILE SMO

- Individualno psihosocialno svetovanje najbolj prikrajšanim skupinam žensk in otrok, žrtvam nasilja; 141 uporabnic,
- zagovorništvo in spremstvo žensk, predvsem priseljenk, v upravnih postopkih pred institucijami; 65 uporabnic,
- pravno svetovanje in usmerjanje žensk, predvsem priseljenkam, v postopkih v zvezi z urejanjem statusa po razvezi zakonske ali zunajzakonske skupnosti zaradi nasilja v družini; 60,
- svetovanje v tujih jezikih (bosanskem, hrvaškem, srbskem, albanskem, angleškem) za ženske in otroke, žrtve nasilja; 172 uporabnic,
- svetovanje strokovnim delavkam_cem, ki se pri svojem delu srečujejo z ženskami in otroki, žrtvami nasilja, brez urejenega statusa v RS; 164 uporabnic,
- delavnice za razvijanje socialnih in osebnostnih kompetenc za ženske, žrtve nasilja, kot pomembnemu osebnemu in socialnemu viru ter razvijanje obvladovalnih sposobnosti, psihične odpornosti in zmanjševanje individualne in socialne ranljivosti; 80 uporabnic,
- delavnice za informiranje in ozaveščanje najbolj prikrajšanih skupin žensk in otrok (priseljenke, begunke, azilantke, otroci, mladi, obsojenke...); 80 uporabnic,
- posvet za strokovno javnost: 1.

IZPOSTAVLJAMO

- Večina uporabnic je poleg individualnega svetovanja potrebovala tudi vključitev v zagovorništvo in spremstvo v upravnih postopkih pred institucijami za postopke, ki so bili posledica prekinitve nasilnega odnosa ali prijave nasilja v družini.
- Večina kontinuiranih uporabnic je potrebovala tudi pravno svetovanje in usmerjanje v postopkih v zvezi z urejanjem statusa po razvezi zakonske ali zunajzakonske skupnosti zaradi nasilja v družini.
- V sodelovanju z ostalimi nevladnimi organizacijami (Delavska svetovalnica, Društvo za nenasilno komunikacijo in Društvo Ključ) smo pripravile predlog sprememb Zakona o tujcih, in sicer 50. člena Zakona o tujcih, ki posebej ureja začasno prebivanje na območju Republike Slovenije za žrtve nasilja v družini.
- Svetovanja smo izvajale v naslednjih jezikih: slovenskem, bosanskem, hrvaškem, srbskem, albanskem, angleškem in arabskem.
- Izvedle smo 5 delavnic za informiranje in ozaveščanje priseljenk o nasilju nad ženskami.

FINANČNO POROČILO

PRIHODKI PO SOFINANCERJIH	ZNESEK v EUR
MDDSZEM	34.100,00
MOL	2.500,00
Donacije	6.911,47
ZZZS	960,96
Welgebetstag der Frauen	4.194,17
Ovrednoteno prostovoljsko delo	1.590,00
SKUPAJ	50.256,60

ODHODKI PO VRSTI STROŠKOV	ZNESEK v EUR
Stroški dela	45.357,31
Stroški materiala in storitev	3.309,29
Ovrednoteno prostovoljsko delo	1.590,00
SKUPAJ	50.256,60

Partner mi je dal vedeti, da denar pri hiši služi on in da bomo živali tako, kot bo on rekel. Nismo imeli niti osebnih dokumentov. Ko smo prišli v Slovenijo, mi je celo rekel, da vidi, da imam »primanjkljaje«, ker prihajam iz nerazvitega okolja. In da se mu zdim zelo nesposobna, nerazgledana in da se bom težko vklopila v evropski stil življenja.

Senfa

iz knjige V njeni koži

Moja zgodba morda ni za v vašo knjigo. Navzven se pri nas ni nič videlo. Počutila sem se kot počasi kuhana žaba, sploh ne veš, kdaj si skuhana. Veš, da ni prav, kaj ti govori, kriči, žali, ponižuje, ampak do naslednjega dne si v stanju vse pozabiti, ker je treba funkcionirati za otroke, za službo. Ne smeš se zlomiti, moraš ohraniti zdravo pamet, veselje, smeh, pozitivizem, za otroke. To je tek s polomljenimi nogami, v srcu boli, noge so navidezno cele, ne vidi se. Vseeno sem šla naprej, samo naprej. Skrbelo me je, kako bom poskrbela za stanovanje, za otroka, ali bomo ostali na cesti. Smrtni strah. Ampak sem preživela.

Alma

iz knjige V njeni koži

SMO INFORMIRALE, OZAVEŠČALE, USPOSABLJALE IN IZOBRAŽEVALE

INFORMIRALE, IZOBRAŽEVALE IN OZAVEŠČALE SMO PREKO SPLETNE STRANI IN DRUŽBENIH OMREŽIJ

- Število objav v tiskanih in elektronskih medijih: **134**
- Spletna stran: aktualne objave in ozaveščanje javnost:
število obiskovalk_cev na spletni strani: **10.315**
- Facebook stran:
število objav na Facebook strani: **487**
število sledilk_cev na Facebook strani: **4.726**
- Instagram račun: število objav na Instagram računu:
št. objav: **164**
št. storiev: **327**
število sledilk_cev na Instagram računu: **1.261**
- YouTube račun Društva SOS telefon:
število video prispevkov na Youtube računu: **54**
število naročnic_kov na YouTube računu: **171**.

IZPOSTAVLJAMO

*Močna prisotnost na družbenih omrežjih je eden najboljših načinov za ozaveščanje o našem delu in poslanstvu. V letu 2023 so naše objave na družbenih omrežjih dosegle **82.800** oseb, kar je 20.000 oseb več kot leto prej. Zvišale smo število interakcij na naših družbenih omrežjih, imele smo kar **16.100** komentarjev, delitev naših objav ter zasebnih sporočil. Objavljene povezave pa je kliknilo kar 4.496 oseb. Pojavnost na Instagramu se je v letu 2023 zvišala za kar **285,3 %**, na Facebooku pa za **16,8 %**. Povprečno smo kreirale **3 objave** na dan.*

INTERNO OBVEŠČALE

Vzpostavile smo interno obveščanje z **Novičnico** (elektronsko glasilo), ki jo tedensko prejmejo vse sodelavke, članice in prostovoljke pa mesečno. Novičnica omogoča pretok informacij in obvešča zaposlene, članice in prostovoljke o dogajanju v Društvu. Redno izvajanje aktivnosti, vključevanje sodelavk ter informiranje vpliva na izboljšanje motiviranosti zaposlenih, boljši pretok informacij ter nemoten potek dela.

V letu 2023 je bilo poslanih 31 Novičnic.

SODELOVALE Z MEDIJI

Število objav v tiskanih in elektronskih medijih: **134**

Število izjav za javnost: **5**

IZJAVE ZA JAVNOST

Pripravile smo **5 izjav za javnost** (objavljenih tudi na spletnih straneh in socialnih omrežjih Društva SOS telefon) in zabeležili **134 objav v tiskanih in elektronskih medijih**.

1

NASILJA NAD ŽENSKAMI NE MOREMO ODPRAVITI BREZ ODPRAVLJANJA NEENAKOSTI V DRUŽBI

Izjava za javnost ob Mednarodnem dnevu žensk, 8. marcu, **7. 3. 2023**.

<https://drustvo-sos.si/za-medije/nasilja-nad-zenskami-ne-moremo-odpraviti-brez-odpravljanja-neenakosti-v-druzbi/>

2

KO ŽRTVE (PONOVRNO) OBMOLKNEJO – PONOVEN POSKUS UTIŠANJA ŽRTEV SPOLNEGA NASILJA IN SPOLNIH ZLORAB

Odziv na izjavo direktorja Psihiatrične klinike Ljubljana, **7. 6. 2023**.

<https://drustvo-sos.si/za-medije/ko-zrtve-ponovno-obmolknejo-ponoven-poskus-utisanja-zrtev-spolnega-nasilja-in-spolnih-zlorab/>

3

JAVNI POZIV: DELITE SVOJO IZKUŠNJO IN DOŽIVLJANJE

Projekt na področju femicida - javni poziv za sodelovanje, **3. 11. 2023**.

<https://drustvo-sos.si/za-medije/javni-poziv-delite-svojo-izkusnjo-in-dozivljanje/>

4

V NJENI KOŽI: KNJIGA O RESNIČNIH JUNAKINJAH – ŽENSKAH, KI SO PREŽIVELE

Izjava za javnost ob Mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami in ob izdaji knjige V njeni koži, **25. 11. 2023**.

<https://drustvo-sos.si/za-medije/v-njeni-kozi-knjiga-o-resnicnih-junakinjah-zenskah-ki-so-prezivele/>

5

V NJENI KOŽI

Predstavitve knjige V njeni koži ob 34. obletnici društva. Objava knjige na spletni strani, **5. 12. 2023**.

<https://drustvo-sos.si/za-medije/v-njeni-kozi/>

OBJAVE V TISKANIH IN
ELEKTRONSKIH MEDIJIH

SLOVENIJA

Knjiga o resničnih junakinjah: ženske, ki so preživele

Ljubljana, 25.11.2023, 21:23 | Posodobljeno pred enim dnem

PREDVIDEN ČAS BRANJA: 4 min

 AKTOS
117

KOMENTARJI
2

Slovenska policija letno obravnava več kot tisoč primerov kaznivih dejanj z elementi nasilja v družini, v več kot 90 odstotkih so storilci moški, žrtve pa pretežno ženske in otroci. Društvo SOS telefon je lani prejelo 2200 klicev, kar je povprečno šest klicev na dan. Ob mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami so s knjigo, ki združuje 23 zgodb žensk, opozorili na intimnopartnersko nasilje. Prek zapisov se bralci lahko soočijo s tem, kaj pomeni biti žrtev nasilja, kako različno se s to izkušnjo lahko spopadamo in kako težko se je iz kroga nasilja izviti.

Ženske bi najraje potegnili skozi telefonsko slušalko na varno

Na mesec na SOS telefonu dobijo okrog 160 klicev. Ženske kličejo zaradi fizičnega, psihičnega, ekonomskega in spolnega nasilja.

More than 400,000 people are expected to attend the 2012 event.

Downloaded At: 11:53 11 September 2009

00

»Sodnik bo s tabo brisal tla«

(Klaše) kuhinjske žrtve družinskega namija s poljeja, centri na svetlobni doli, svetilni izredenci in svetilni

Editor: Peter Pedersen/20

[illegible]

Najbolj izpostavljeno so tiste
impevidi štev, ki po
končanih postopkih priv
delavnimi institucijami
nagotavljajo, da v
prihodnje raje ne bodo
več podajale prijav noper
storilce maslin in stocak

It is not clear whether the results are generalizable to other populations or to other types of interventions.

Letta (1997)

Nagovor broje 5 u čl. nekak, kar je skopac skopac
 na vama pravnicih druzbenih razmaka
 razmaka razmaka razmaka - druzbeni, da se
 postignu razmaka razmaka razmaka razmaka, kar
 se u čl. na prvi pogled pravnicih razmaka, na prvi
 pogled razmaka razmaka razmaka razmaka, ki imate
 tudi skopac razmaka. Kar je treba postignu razmaka
 razmaka razmaka razmaka razmaka, da se
 razmaka razmaka razmaka razmaka razmaka razmaka.

[illegible]

niel' koi kipi kipi na pampura pindava pa preki

Kamieniec nad Jeziorem Porębskim je archaiczne wzniesienie przetrwało i nie długo! Jego szczyt nie dotychczas. O jego kształt nie świadczy już nic. Na jego szczycie stało niewielkie kamienne miasteczko. Na jego szczycie stało niewielkie kamienne miasteczko. Na jego szczycie stało niewielkie kamienne miasteczko.

Društvo SOS telefon: nasilja nad ženskami ne moremo odpraviti brez odpravljanja neenakosti v družbi

V Društvu SOS telefon opozarjajo, da je nasilje nad ženskami ena najpogostejših kršitev človekovih pravic na svetu. Kot so navedli, je po podatkih Statističnega urada RS nasilje s strani intimnega partnerja pri nas doživelo skoraj tretjina žensk, ki so bile kadarkoli v partnerskem razmerju, to pomeni več kot 110.200 žensk, starih med 15 in 74 let.

Copyright © 2004 John Wiley & Sons, Ltd.

 (dolgo branje) Transkripcija pogovora Tuckerja Carlsona z ruskim predsednikom Vladimirjem Putinom

**Hipokratova ali
hipotekarna prisega**
[več...](#)

IZDANA KNJIGA

!! **ZAKAJ ŽRTVE NASILJA NE PRIJAVIJO PREJ, ZAKAJ VZTRAJAJO V NASILNEM ODNOSU? ŠTEVILNE RAZISKAVE IŠČEJO ODGOVOR NA TO VPRAŠANJE IN ZDI SE NAM, DA GA ŽE DOBRO POZNAMO. VENDAR NAS ZGODBE ŽRTEV, ZBRANE V KNJIGI, PRETRESEJO, KER NAZORNO POKAŽEJO DINAMIKO NASILJA. POKAŽEJO, KAKO STORILEC SPRETNOST MANIPULIRA Z ŽRTVIJO, KAKO VZTRAJNO UNIČUJE NJENO SAMOZAVEST, JO PRIKLENE NASE IN JO NAREDI NEMOČNO.** !!

DR. KATJA FILIPČIČ, V NJENI KOŽI

Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja je kampanjo 16 dni aktivizma proti nasilju nad ženskami pričelo **z izdano knjigo V njeni koži**. Knjigo, ki združuje 23 zgodb žensk različnih starosti, različnih socialnih in družbenih slojev, različnih izobrazbenih struktur, različnih prepričanj, ki pa imajo nekaj skupnega - družijo jih dejstvo, da so preživele izkušnjo intimnopartnerskega nasilja.

Knjiga daje vpogled v boleče izkušnje nasilja za štirimi stenami, in to na način, da o njem spregovorijo tiste, ki so ga doživljale. Prek zapisov se bralec_ka sooči_a s tem, kaj pomeni biti žrtev nasilja in kako težko se je iz kroga nasilja izviti.

Knjiga je bila natisnjena v 500 izvodih. Naletela je na lep odziv tako širše kot tudi strokovne javnosti. Distribuirale smo jo knjižnicam po Sloveniji, CSD-jem, sodiščem, širši javnosti ter strokovnim delavkam ter delavcem, ki delajo na tem področju.

Knjiga je brezplačna ter dostopna v elektronski obliki na spletni strani Društva: <https://drustvo-sos.si/za-medije/v-njeni-kozi/>

V *njeni* **KOŽI**

*Sistem skozi oči žrtev
intimnopartnerskega nasilja*

KAMPANJE OZAVEŠČANJA O NASILJU NAD ŽENSKAMI

Št. kampanj: 2

Društvo SOS telefon je v letu 2023 sodelovalo z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pri izvedbi kampanje ozaveščanja o nasilju nad ženskami Ljubezen (NE) boli: Zaustavimo nasilje nad ženskami in v družini! Kampanja je bila izvedena med 10. 10. 2023 in 10. 12. 2023. V okviru kampanje je bila na MDDSZ predstavljena tudi knjiga V njeni koži – sistem skozi oči žrtev intimnopartnerskega nasilja.

Kampanja za mlade – nalepke s slogani

Število nalepk: 2.500

IZOBRAŽEVALE IN OZAVEŠČALE SMO STROKOVNO IN SPLOŠNO JAVNOST

Število aktivnosti: 1

Število udeležencev: 350

Druga nacionalna konferenca z naslovom Starševstvo in stiki v primerih nasilja v družini

Brdo pri Kranju, 24. 11. 2023

Konferenco smo soorganizirale z Ministrstvom za notranje zadeve, Ministrstvom za pravosodje, Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Društvom za nenasilno komunikacijo in Pravnim centrom za varstvo človekovih pravic in okolja (PIC). Konferenco je z nagovorom odprla predsednica Republike Slovenije Nataša Pirc Musar, zbrane so nagovorili tudi ministrica za pravosodje Dominika Švarc Pipan, minister za delo, družino in socialne zadeve Luka Mesec, državna sekretarka MNZ Helga Dobrin in predsednica Društva za nenasilno komunikacijo Katja Zabukovec Kerin. Govorka iz vrst Društva SOS telefon je bila predsednica Društva Maja Plaz.

SMO AKTIVNE ČLANICE

Število aktivnosti: 4

Število udeleženk_cev: 250

1. Sodelujemo pri dogovorih, koordinaciji in izvajanju aktivnosti znotraj projekta Prava zveza, namenjenem ozaveščanju mladih. V Pravi zvezi sodelujemo Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja, Društvo informacijski center LEGEBITRA, Zavod Mladi zmaji, Iz principa, Društvo za nenasilno komunikacijo, Združenje za MOČ in Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi.
2. Sodelujemo v Strokovnem svetu Hiše za otroke., 1. 1. 2023 – 31. 12. 2023, Ljubljana.
3. Udeležile smo se Skupščine Evropske ženske mreže proti spolnemu nasilju, 16. 3. 2023 in 18. 10. 2023.

4. Sodelovale smo na Regionalnem sestanku članic mreže WAVE iz jugovzhodne Evrope. Tema: Pregled izzivov na področju preprečevanja nasilja nad ženskami v Albaniji, Črni Gori, Srbiji, Sloveniji, Kosovu in na Hrvaškem, 8. 11. 2023, online.
5. Kot članice Evropske ženske mreže proti spolnemu nasilju (Mreža); (angl. European Women's Network Against Sexual Violence - EWNASV) smo aktivno sodelovale na Skupščini in sestankih Upravnega odbora; izobraževale članice Mreže (predavanje Maje Plaz o spolnem nasilju, 15. 11. 2023) ter se udeležile predavanja The Horizon: Treatment Program for Child Sexual Abuse Survivors, Their Non-Offending Parents and for Helpers (5. december 2023).

S SVOJIMI PRISPEVKI SMO AKTIVNO SODELOVALE IN SOOBLIKOVALE ŠTEVILNA IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA ZA STROKOVNO JAVNOST

Število aktivnosti: 31

Število udeleženk_cev: 915

1. Sodelovanje pri vsebinski podpori pri pripravi predstave o nasilju v družini Pet vrst tišine v SNG Nova Gorica, februar 2023, Nova Gorica.
2. Preventivna delavnica o nasilju za priseljenke, ki so na podlagi različnih statusov v Sloveniji. Organizatorji: Slovenska filantropija in Društvo SOS telefon, 7. 2. 2023, Ljubljana.
3. Preventivna delavnica o nasilju za priseljenke, ki so na podlagi različnih statusov v Sloveniji. Organizatorji: Slovenska filantropija in Društvo SOS telefon, 14. 2. 2023, Ljubljana.
4. Preventivna delavnica o nasilju za zaposlene na TOM telefonu. Dogodek organiziran za zaposlene in prostovoljce na TOM telefonu. Organizatorji: Društvo SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja in TOM telefon za otroke in mladostnike, ki deluje v okviru Zveze prijateljev mladine, 16. 2. 2023, Ljubljana.
5. Preventivna delavnica o nasilju za priseljenke, ki so na podlagi različnih statusov v Sloveniji. Organizatorji: Slovenska filantropija in Društvo SOS telefon, 21. 2. 2023, Ljubljana.
6. Govor predsednice Društva Maje Plaz o spolnem nasilju na protestu ob 8. marcu, Mednarodnemu dnevu žensk, na Kongresnem trgu v Ljubljani. Organizator: Društvo Iskra, 8. 3. 2023, Ljubljana.
7. Izobraževanje Die Übertragung (transfer) 2, predstavitev kliničnega primera. Organizator: Initiative Wien: Neues Lacan'sches Feld Österreich, 10. 3. 2023, Dunaj.
8. Preventivna delavnica o nasilju za priseljenke, ki so na podlagi različnih statusov v Sloveniji. Organizatorji: Slovenska filantropija in Društvo SOS telefon, 14. 3. 2023, Ljubljana.
9. Predavanje o nasilju nad ženskami za zaposlene v Amnesty International Slovenije. Organizator: Amnesty International Slovenije, 22. 4. 2023, Ljubljana.
10. Izobraževanje za strokovne delavke Društva za nenasilno komunikacijo »Feminizem in spolno nasilje«. Organizator: Društvo za nenasilno komunikacijo, 12. 5. 2023, Ljubljana.
11. Izobraževalna stojnica v okviru dogodka Veseli dan prostovoljstva. Organizator: Slovenska Filantropija, 25. 5. 2023, Ljubljana.
12. Simpozij »Medinstitucionalno sodelovanje v primerih nasilja v partnerskem odnosu in v družini«. Organizator: Slovenska krovna zveza za psihoterapijo, 3. 6. 2023, Rogla, Zreče.

13. Posvet »Nasilje nad starejšimi«, predstavitev izkušenj Društva SOS telefon. Organizator: CSD Celje, 8. 6. 2023, Celje.
14. Delavnice za otroke na dogodku Plata. Organizator: Mreža Prava zveza, 18. 6. 2023, Ljubljana.
15. Izobraževanje »Psihično nasilje nad otroki«. Organizator: Javni zavod Mladi zmaji, 26. 9. 2023, Ljubljana.
16. Delavnica o spopadanju z nasiljem nad ženskami, nasiljem v družini in nasiljem kot posledico vojne - vloga prostovoljca, za prostovoljke in prostovoljce iz Slovenske filantropije. Organizatorji: Slovenska filantropija in Društvo SOS telefon, 19. 10. 2023, Ljubljana.
17. Temeljno strokovno usposabljanje medkulturnih mediatorjev in mediatork. Organizator: Javni zavod Cene Štupar – Center za izobraževanje Ljubljana, 21. 10. 2023, Ljubljana.
18. Delavnica »Obvladovanje težavnih situacij«. Tema: Kako prepoznati žrtev nasilja, kako se pogovoriti z žrtvijo in kakšni so možni postopki pomoči. Organizator: Upravna akademija, 9. 10., 16. 10. in 23. 10. 2023, Ljubljana.
19. 8. strokovno srečanje Dnevi Leona Lojka. Izvedba izobraževanja v okviru Evropskega inštituta za realitetno terapijo, 27. 10. 2023, Bled.
20. Izvedba petih delavnic za medije (RTV Slovenija - Regionalni center Maribor, Knjižnica Celje, Fakulteta za družbene vede, POP TV, RTV Slovenija – Ljubljana) - izobraževanje o poročanju v primerih nasilja nad ženskami in v družini. Organizatorji: Društvo novinarjev Slovenije, Slovenska policija, Skupnost centrov za socialno delo Slovenije in Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja, 7., 15., 16., 29. 11 in 4. 12. 2023, Ljubljana, Maribor, Celje.
21. Izobraževanje za študentke in študente Fakultete za varnostne vede Ljubljana »Izkušnje žrtev nasilja – uporabnic Društva SOS telefon«. Organizator: Mreža Prava zveza, 6. 11. 2023, Ljubljana.
22. 4. nacionalna strokovna konferenca Kreativna učna okolja. Tema: Asertivna komunikacija v kontekstu digitalizacije. Organizator: Šolski center Celje, 8. 11. 2023, Rimske toplice.
23. Usposabljanje mladinskih delavk in delavcev. Tema: Pogovor z mladostnico_kom, ki je žrtev nasilja. Organizator: Mreža Prava zveza, 10. 11. 2023, Ljubljana.
24. Prispevek na 4. Nacionalni strokovni konferenci kreativna učna okolja. Tema: Asertivna komunikacija v kontekstu digitalizacije. Organizator: Šolski center Celje, 8. 11. 2023, Rimske terme.
25. Predavanje o spolnem nasilju za članice Evropske ženske mreže proti spolni zlorabi. Organizator: Evropska ženska mreža proti spolni zlorabi, 15. 11. 2023, online.
26. Predstavitev Svetovalne pisarne za priseljenke za Albansko kulturno društvo. Organizator: Društvo SOS telefon in Albansko kulturno društvo, 15. 11. 2023, Celje.
27. Predavanje o svetovalnem pogovoru z žrtvami nasilja za študentke in študente 4. letnika. Organizator: FSD, 16. 11. 2023, Fakulteta za socialno delo Ljubljana.
28. Predstavitev izkušenj uporabnic Zatočišč Društva SOS telefon s sodniki_cami in odvetniki_cami za študentke in študente Pravne fakultete Ljubljana. Organizator: Prava zveza, 4. 12. 2023, Pravna fakulteta Ljubljana.
29. Predavanje o delu z žrtvami nasilja v družini in intimnopartnerskih odnosih za študentke in študente Pedagoške fakultete Ljubljana. Organizator: Pedagoška fakulteta Ljubljana, 4. 12. 2023, Pedagoška fakulteta Ljubljana.
30. Predavanje za študentke in študente o spolnem nasilju pri predmetu Spol in edukacija na Oddelku za sociologijo FF Ljubljana. Organizator: Filozofska fakulteta Ljubljana, 12. 12. 2023, Filozofska fakulteta Ljubljana.
31. Predavanje, izvedba vaj za študente_ke 4. letnika Fakultete za socialno delo, december 2023, Ljubljana.

SODELOVALE SMO PRI OBLIKOVANJU POLITIK

Društvo je vključeno v več medresorskih delovnih skupin za spreminjanje zakonodaje in uvajanju sistemskih sprememb na področju preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami, v okviru katerih se aktivno zavzemamo za uveljavljanje pravic žrtev nasilja in uveljavljanje predlogov nevladnih organizacij, ki delujemo na tem področju:

- Medresorska delovna skupina za Resolucijo o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- Delovna skupina za enakost spolov pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti;
- Delovna skupina za spremembe Zakona o kazenskem postopku pri Ministrstvu za pravosodje.

Podale smo pripombe in predloge na osnutek zakona o Varuhu otrokovih pravic. Organizator: Ministrstvo za pravosodje, 11. 7. 2023, online.

Udeležile smo se sestanka Medresorske skupine za vzpostavitev Hiše za otroke. Organizator: Ministrstvo za pravosodje, 25. 9. 2023, Ljubljana.

Udeležile smo se zasedanja Strokovnega sveta za enakost spolov. Organizator: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 10. 10. 2023, MDDSZ, Ljubljana.

POSLANSTVO IN VREDNOTE SMO S PROMOCIJSKIMI MATERIALI PROMOVIRALE NA FESTIVALU NEVLADNIH ORGANIZACIJ LUPA IN OSTALIH DOGODKIH

Festival nevladnih organizacij Lupa; organizator: CNVOS, Ljubljana, 14. september

Naši številni promocijski materiali so doživeli ponatis:

- Bookmarki (2500 kosov)
- Letaki v štirih jezikih (2000 kosov)
- Vizitke za promocijo 24-urne linje (1000 kosov)
- Vrečke »Ga prepoznaš #nasilje« (1000 kosov)

PROSTOVOLJKE

Število izobraževanj in usposabljanj za prostovoljke: 35

Št. intervizij: **24** (12 v Ljubljani, 12 v Celju)

Št. supervizijskih delavnic: **6** (4 v Ljubljani, 2 v Celju)

Št. dodatnih usposabljanj: **5** (3 v Ljubljani, 2 v Celju).

Osnovna usposabljanja za svetovanje na SOS telefonu: **1¹**.

ZAPOSLENE

Supervizija za zaposlene: število supervizij: **10**.

INTERNA IZOBRAŽEVANJA

Število aktivnosti: **24**

Število udeleženk: **22**

1. Učenje programa Ragic – spletno orodje za digitalizacijo delovnih procesov – za potrebe Društva SOS telefon. Organizatorja: Društvo SOS telefon in ZUPO, 5. 1. 2023, Ljubljana.
2. Učenje programa Ragic – spletno orodje za digitalizacijo delovnih procesov – za potrebe Društva SOS telefon. Organizatorja: Društvo SOS telefon in ZUPO, 13. 1. 2023, Ljubljana.
3. Nasilje nad otroki in dolžnost prijave. Organizator: Društvo SOS telefon, 23. 1. 2023, online.
4. TIPS: Predstavitev primera terenskega reševanja družine. Organizator: Društvo SOS telefon, 3. 2. 2023, Ljubljana.
5. Delavnica Jezikovna odličnost. Organizator: Društvo SOS telefon in Irena Potočar Papež, 17. 2. 2023, Ljubljana.
6. Delovanje institucij v primeru zaščite žrtev nasilja s poudarkom na policijskih ukrepih. Obravnava primerov iz prakse. Organizator: Društvo SOS telefon, 24. 2. 2023, Ljubljana.
7. Predstavitev Hiše za otroke in forenzičnega intervjuja. Organizatorja: Društvo SOS telefon in Hiša za otroke, 3. 3. 2023, Ljubljana.
8. TIPS: Delo z ambivalentnostjo uporabnic, delo z uporabnicami z izrazitim strahom in prepričanju, da jih bo partner ubil. Organizator: Društvo SOS telefon, 17. 3. 2023, Ljubljana.
9. TIPS: Delo policije – prepoved približevanja, izkušnje iz prakse, predlogi za izboljšave - srečanje z Alojzom Sladičem, PU Ljubljana. Organizator: Društvo SOS telefon in PU Ljubljana, 14. 4. 2023, Ljubljana.
10. Travma in nasilje v družini skozi psihoanalitično perspektivo. Organizator: Društvo SOS telefon, 17. 4. 2023, online.
11. Uravnavanje čustev in empatija. Organizatorja: Društvo SOS telefon in študentke Oddelka za psihologijo Filozofske fakultete Ljubljana, 21. 4. 2023, Ljubljana.
12. Predstavitev dela z otroki in mladostniki s čustvenimi in vedenjskimi težavami v vzgojnih zavodih. Organizator: Društvo SOS telefon ter VIZ Višnja Gora, 4. 5. 2023, Ljubljana.
13. TIPS: Narcisizem. Organizator: Društvo SOS telefon, 19.5.2023, Ljubljana.

¹ Osnovno usposabljanje je bilo izvedeno v oktobru 2023, obsega 33 ur teorije in 30 ur praktičnega uvajanja. Teoretičnega dela usposabljanja se je udeležilo **24** udeleženk.

14. Pravna zaščita žrtev nasilja v družini – ukrepi po ZPND, urejanje družinskih razmerij. Organizator: Društvo SOS telefon ter odvetnica Marija Bošković, 21. 7. 2023, Ljubljana.
15. Feministična tura po Ljubljani. Organizatorja: Društvo SOS telefon in Urbana Vrana, 21. 9. 2023, Ljubljana.
16. Interno izobraževanje na temo čustev. Organizator: Društvo SOS telefon, 29. 9. 2023, Ljubljana.
17. TIPS: Primer uporabnice A.J. Organizator: Društvo SOS telefon, 27. 10. 2023, Ljubljana.
18. Delavnica o mentorstvu. Organizator: Društvo SOS telefon in Irena Borštnar, 7. 11. 2023, Ljubljana.
19. Predavanje o varnosti na spletu. Organizatorja: Društvo SOS telefon in Safe.si, 10. 11. 2023, Ljubljana.
20. Kombinirani izobraževalni modul »Counter hate – Proti sovraštvu, Izboljšanje pomoči žrtvam zločinov iz sovraštva«. Organizatorji: Mirovni inštitut, 14. 11. 2023, Ljubljana.
21. Izobraževalni seminar »Delo s tujci, begunci, migranti in žrtvami trgovine z ljudmi«. Organizatorji: Socialna zbornica Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, 23. 11. 2023, Ljubljana.
22. Strokovna razprava "Preprečevanje in odzivanje na nasilje na podlagi spola v kontekstu prisilnega razseljevanja in migracij". Organizatorji: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in UNHCR za strokovno javnost, 6. 12. 2023, Ljubljana.
23. Okrogla miza z naslovom "Preprečevanje, boj in odzivanje na trgovanje z ljudmi v kontekstu azila in migracij" - za strokovno in laično javnost. Organizatorji: UNHCR, Svet Evrope, Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije in Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi, 7. 12. 2023, Ljubljana.
24. Predstavitev zagovorništva otrok. Organizator: Društvo SOS telefon, 22. 12. 2023, Ljubljana.

ŠTUDIJSKI OBISKI SORODNIH ORGANIZACIJ S PODROČJA PREPREČEVANJA NASILJA NAD ŽENSKAMI

Število aktivnosti: 4

1) Ljubljana, 18. 4. 2023

Študijski obisk nevladne organizacije iz Hrvaške, Društva S.O.S. Virovitica. Predstavitev delovanja Društva SOS telefon, izmenjava izkušenj, primerov dobre prakse in izzivov v organizacijah. Organizator: Društvo SOS telefon.

2) Ljubljana 26. 5. 2023

Študijski obisk nevladne organizacije iz Bosne in Hercegovine, Fondacije CURE iz Sarajeva. Predstavitev delovanja Društva SOS telefon, izmenjava izkušenj, primerov dobre prakse in izzivov v organizacijah. Organizator: Društvo SOS telefon.

3) Ljubljana, 16. 6. 2023

Študijski obisk sodelujočih organizacij v projektu Burn Out Aid (Culture Shock Foundation, Common Zone in Mesto žensk) organizaciji Društvo SOS telefon, ki je znotraj mednarodnega projekta prepoznana kot organizacija s primerom dobre prakse na področju ponujanja supervizorske pomoči zaposlenim. Organizatorja: Društvo SOS telefon in Mesto žensk.

OBISK PREDSEDNICE REPUBLIKE SLOVENIJE DR. NATAŠE PIRC MUSAR

Ljubljana, 31. 12. 2023

Predsednica Republike Slovenije dr. Nataše Pirc Musar je ob obisku poudarila pomen tistih, ki vedno, tudi na večer zabav in proslavljanja, žrtvujejo svoj čas in varnost, da pomagajo drugim. Organizatorja: Urad predsednice Republike Slovenije in Društvo SOS telefon.

Nasilje nad ženskami krepí neenakost med moškimi in ženskami ter ogroža zdravje, dostojanstvo, varnost in avtonomijo žrtev, ki so mu izpostavljene. Ker je ovira za polno sodelovanje žensk v gospodarskem, družbenem, političnem in kulturnem življenju, predstavlja enega ključnih problemov in temeljnih vzrokov neenakosti med spoloma ter tveganje za socialno izključenost in zdrs v revščino. Zato je pravočasno prepoznavanje nasilja v družini in ustrezna psihosocialna podpora ter opolnomočenje žrtve ključna za promocijo zdravega načina življenja, socialne vključenosti in zmanjševanje tveganje revščine. Za preprečevanje in odpravo vseh oblik nasilja nad ženskami in dekleti pa je ravno tako pomembno tudi ozaveščanje in informiranje o nasilju nad ženskami v domačem okolju in partnerskih odnosih, povečanje znanja in občutljivosti strokovnih delavcev za nasilje v zasebni sferi ter krepitev politične volje.

V ta namen si bomo v prihodnjih dveh letih prizadevale vzpostaviti urejeno in stimulatívno delovno okolje, ki motivira in preprečuje izgorelost in odhode sodelavk, zaradi česar bomo lažje in bolj učinkovito naslavljalé tudi potrebe uporabnic_kov po večji dostopnosti, dosegljivosti, razpoložljivosti in prepoznavnosti aktivnosti in storitev:

1. Izboljšanje delovnih pogojev za izvajanje programov s pridobitvijo novih poslovnih prostorov.
2. Iskanje rešitev za kadrovske okrepitve programa SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja v sodelovanju z MDDSZ.
3. Razvijanje in krepitev znanj in kompetenc, povezanosti in pripadnosti zaposlenih z internimi izobraževanji in usposabljanji, transparentnim informiranjem, z zavzemanjem za jasno in spoštljivo komunikacijo ter participativnim načrtovanjem aktivnosti in projektov.
4. Poglobljanje znanja in kompetenc ter širjenje storitev na področju spolnega nasilja - načrtovanje in vzpostavljane nove Svetovalnice za otroke in mladostnike, žrtve nasilja, in žrtve spolnih zlorab ter vzpostavitev vsaj dveh novih podpornih skupin za ženske in otroke – žrtve nasilja v Ljubljani in v Kopru.
5. Odgovarjati na nove prepoznane potrebe uporabnic Zatočišč z inovativnimi pristopi, ki vključujejo manjše samostojne enote za bivanja s celostno psihosocialno podporo, informiranjem in učenjem novih znanj in veščin, ki so odgovor na specifično življenjsko situacijo uporabnic_kov.
6. Povezovanje in mreženje na nacionalni in mednarodni ravni, sledenje strateškim dokumentom in pomembnim raziskavam na področju dela z žrtvami nasilja z namenom spreminjanja zakonodajnega okvirja in javnega mnenja v smeri ničelne tolerance do nasilja.
7. Zagotoviti sredstva za dolgoročno zaposlitev strokovnjakinje za okrepljeno, kontinuirano in ciljno usmerjeno ozaveščanje o nasilju nad ženskami v domačem okolju in partnerskih odnosih ter povečanja občutljivosti okolice in širše družbe ter strokovne javnosti na nasilje v zasebni sferi, ki je ključnega pomena za preprečevanje in odpravo vseh vrst nasilja.
8. Povečati vidnost in prepoznavnost 24-urne linije in ostalih programov z vzpostavitvijo nove spletne strani, okrepljenim delovanjem na družbenih omrežjih in novimi promocijskimi materiali.
9. Širiti rezultate in ugotovitve v letu 2023 izdane knjige »V njeni koži – sistem skozi oči žrtev intimnopartnerskega nasilja« z izvedbo kampanje, ki bo vključevala pogovorne večere, zavihek na spletni strani, letake, plakate nalepke, mestne plakati, objave na družbenih omrežjih itd..
10. Pritegniti k sodelovanju nove donatorje ter bolj uspešno nasloviti donacije iz naslova 1 % dohodnine za sofinanciranje storitev, ki jih ne moremo sofinancirati z javnimi sredstvi, so pa nujno potrebne kot npr. psihoterapija za otroke in ženske, žrtve nasilja in investicije v varnih hišah in poslovnih prostorih.(klime, oprema novih poslovnih prostorov).

DRUŠTVO SOS TELEFON
ZA ŽENSKE IN OTROKE - ŽRTVE NASILJA

T: 01 544 35 13, 01 544 35 14

E: drustvo-sos@drustvo-sos.si

W: www.drustvo-sos.si

RAČUNOVODSKA POJASNILA

1. Društvo pri evidentiranju poslovnih dogodkov uporablja SRS 33 ter splošne SRS 2016 ter poslovne knjige vodi v skladu z Zakonom o družtvih.
2. Društvo evidentira poslovne dogodke na podlagi metode dvostavnega knjigovodstva. Za vrednotenje postavk iz bilance stanja uporablja metodo nabavne vrednosti.
3. Za obračun amortizacije se uporablja metoda enakomernega časovnega amortiziranja. Amortizacijske stopnje uporabljene pri obračunu amortizacije, so usklajene z maksimalnimi najvišjimi dovoljenimi po ZDDPO-1. Za opremo se uporablja 20 % stopnja amortizacije, za računalnike in računalniško opremo pa 50 % stopnja amortizacije.
4. Društvo za osnovna sredstva nabavljena iz namenskih javnih sredstev prihodke razmejuje v sklad za investicije. Amortizacija se poračunava iz tega sklada.
5. Društvo ne razpolaga s svojimi nepremičninami. Nepremičnine za opravljanje svojega namena in poslovanja nepremičnine najema. Z najemom so povezana tudi vlaganja v tuja osnovna sredstva.
6. Na koncu poslovnega leta 2023 je bil opravljen popis obveznosti in terjatev. Društvo na koncu poslovnega leta razpolaga s tekočimi obveznostmi in terjatvami. Preteklih odstopanj ni.
7. Društvo opravlja pridobitno in nepridobitno dejavnost. Za razmejevanje stroškov pridobitne dejavnosti, društvo uporablja metodo izkazovanja ločenega knjigovodstva pridobitne in nepridobitne dejavnosti po dejanskih odhodkih. Pridobitno dejavnost predstavljajo obvezni prispevki uporabnic_kov programa.
8. V letu 2023 je društvo razmejilo 60.453,07€ prihodkov iz naslova donacij v dolgoročne razmejitve za bodoče investicije, in sicer za namene pokrivanja bodočih stroškov večjih investicij, ki ne bodo krite iz naslova javno namenskih sredstev.
9. Opravljen je bil notranji nadzor in nadzorni odbor je ugotovil, da podatki iz letnega poročila predstavljajo dejansko stanje društva.
10. Društvo je v letu 2023 ustvarilo presežek prihodkov nad odhodki.
11. Presežek prihodkov se razporeja v društveni sklad, del presežka se bo namenil v dolgoročni sklad za namene načrtovanih investicij v letu 2024 in 2025.

Novo mesto, 27. 3. 2024

*Nataša Kastelic Plantan,
računovodja*